

I СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Міжнародна екологічна політика та сталий розвиток
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС» Кафедра міжнародних економічних відносин
Розробник	Курбатова Тетяна Олександрівна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	6
Обсяг навчальної дисципліни	150/5
Мова(и) викладання	Англійською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета навчальної дисципліни	
Метою викладання дисципліни «Міжнародна екологічна політика та сталий розвиток» є ознайомлення студентів з глобальними екологічними проблемами сучасності та концептуальними основами сталого розвитку, набуття знань з формування та реалізації міжнародної екологічної політики та заходів, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку.	
4. Зміст навчальної дисципліни	
<p>ТЕМА 1. ГЛОБАЛЬНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА. Зміст дисципліни «Міжнародна екологічна політика та сталий розвиток». Глобальні екологічні проблеми сучасності. Екологічна політика: значення та цілі. Напрями екологічної політики. Види екологічної політики: реформізм та радикалізм. Інструменти екологічної політики. «Зелені» партії та рухи. Екологічна освіта.</p> <p>ТЕМА 2. КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. Сутність поняття «сталий розвиток». Передумови виникнення концепції сталого розвитку. Історія концепції сталого розвитку. Економічне зростання і сталий розвиток. Соціальна, економічна та екологічна стійкість. Принципи сталого розвитку. Індикатори</p>	

сталого розвитку. Стратегії сталого розвитку.

ТЕМА 3. ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.

Глобальні цілі сталого розвитку: подолання бідності; якісна освіта; гендерна рівність; доступна та чиста енергія; промисловість, інновації та інфраструктура; сталий розвиток міст і громад; відповідальне споживання та виробництво; пом'якшення наслідків зміни клімату; мир, справедливість та сильні інститути; партнерство заради сталого розвитку та ін. Консервативний та прогресивний підходи щодо досягнення цілей сталого розвитку.

ТЕМА 4. ГЛОБАЛЬНІ ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ ТА ДЕМОГРАФІЧНА ПОЛІТИКА.

Причини збільшення населення планети. Теорія народонаселення Мальтуса. Наслідки перенаселення планети. Види демографічної політики. Заходи демографічної політики. Демографічна політика Китаю та Індії.

ТЕМА 5. ГЛОБАЛЬНЕ ПОТЕПЛІННЯ ТА ЗМІНА КЛІМАТУ ПЛАНЕТИ: ПРИЧИНИ, ДИНАМІКА, НАСЛІДКИ.

Сутність понять «глобальне потепління» та «зміна клімату». Причини глобального потепління та зміни клімату планети. Парниковий ефект. Тенденції глобальної емісії парникових газів (за типами парникових газів, за галузями економіки, за країнами світу). Динаміка та індикатори глобального потепління. Наслідки глобального потепління та зміни клімату планети.

ТЕМА 6. ГЛОБАЛЬНІ КЛІМАТИЧНІ УГОДИ.

Кіотський протокол. Гнучкі механізми Кіотського протоколу: Механізм Чистого Розвитку; Торгівля Викидами; Спільне Впровадження. Зобов'язання України в рамках Кіотського протоколу та результати імплементації його механізмів. Недоліки Кіотського протоколу. Паризька кліматична угода. Зобов'язання України в рамках Паризької кліматичної угоди.

ТЕМА 7. ВИСНАЖЕННЯ ОЗОНОВОГО ШАРУ.

Причини виснаження озонowego шару. Основні речовини, що руйнують озон. Стратосферна концентрація озону. Озонові діри. Наслідки виснаження озонowego шару. Монреальський протокол. Віденська конвенція про охорону озонowego шару.

ТЕМА 8. ВІДХОДИ: ТЕНДЕНЦІЇ В УТВОРЕННІ ТА УТИЛІЗАЦІЇ.

Глобальні тенденції в утворенні та поводженні з відходами. Екологічні наслідки захоронення твердих побутових відходів. Проблема забруднення Світового океану. Велика тихоокеанська сміттєва пляма. Концепція “3Rs”. Економічні, екологічні та соціальні вигоди від переробки відходів. Управління відходами в Європейському Союзі та Україні.

ТЕМА 9. ВІДНОВЛЮВАЛЬНА ЕНЕРГЕТИКА: ТЕХНОЛОГІЇ ТА МОТИВАЦІЙНА ПОЛІТИКА.

Переваги та недоліки відновлюваних джерел енергії. Технології відновлюваної енергетики. Економічні інструменти, спрямовані на заохочення виробництва енергії з відновлюваних енергетичних ресурсів. Тенденції розвитку світового ринку відновлюваної енергетики. Український сектор відновлюваної енергетики.

ТЕМА 10. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТРАНСПОРТУ.

Вплив транспортного сектору на навколишнє природне середовище. Стратегії управління транспортних попитом. «Зелена» логістика. Аналіз стандартів Європейського Союзу у сфері сталого транспорту. Відновлювальні джерела енергії для транспортного сектору. Концепція сталого розвитку транспорту в Україні.

ТЕМА 11. ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.

Цілі та принципи екологічної політики Європейського Союзу. Основні напрями екологічної політики Європейського Союзу. Інституції Європейського Союзу у природоохоронній сфері. Екологічне законодавство Європейського Союзу.

ТЕМА 12. ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ.

Сучасний стан довкілля в Україні. Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року. Економічні заходи щодо стимулювання низьковуглецевого зростання в Україні. Зобов'язання України в рамках глобальних екологічних угод.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH5.	Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження; виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві; формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища
PH12.	Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними
PH19.	Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку; визначати механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

7. Види навчальної діяльності та навчальних занять

7.1 Види навчальних занять

Основними видами навчальних занять при вивченні дисципліни є: лекції (Л) та семінарські (СЗ).

ТЕМА 1.

Л 1. Глобальні екологічні проблеми та екологічна політика.

Глобальні екологічні проблеми: причини та наслідки. Цілі екологічної політики. Реформальний та радикальний способи вирішення екологічних проблем. Механізми, важелі, інструменти екологічної політики.

СЗ 1. Глобальні екологічні проблеми та екологічна політика.

Значення та напрями екологічної політики. «Зелені» партії. Екологічні рухи «Greenpeace» та «Friends of the Earth». Екологічна освіта.

ТЕМА 2.

Л 2. Концепція сталого розвитку.

Сутність поняття «сталий розвиток». Парадигма сталого розвитку. Складові концепції сталого розвитку. Економічне зростання і сталий розвиток. Індикатори сталого розвитку. Стратегії сталого розвитку.

СЗ 2. Концепція сталого розвитку.

Історія концепції сталого розвитку. Соціальна, економічна та екологічна стійкість. Індикатори сталого розвитку. Стратегії сталого розвитку.

ТЕМА 3.

Л 3. Цілі сталого розвитку.

Глобальні цілі сталого розвитку: подолання бідності; якісна освіта; гендерна рівність; доступна та чиста енергія; промисловість, інновації та інфраструктура; сталий розвиток міст і громад; відповідальне споживання та виробництво. Консервативний підхід щодо досягнення цілей сталого розвитку.

СЗ 3. Цілі сталого розвитку.

Глобальні цілі сталого розвитку: пом'якшення наслідків зміни клімату; мир, справедливість та сильні інститути; партнерство заради сталого розвитку та ін. Прогресивний підхід щодо досягнення цілей сталого розвитку.

ТЕМА 4.

Л 4. Глобальні демографічні процеси та демографічна політика.

Причини збільшення населення планети. Теорія народонаселення Мальтуса. Заходи демографічної політики. Демографічна політика Китаю.

СЗ 4. Глобальні демографічні процеси та демографічна політика.

Аналіз демографічної ситуації в світі та Україні. Наслідки перенаселення планети. Види демографічної політики. Основні елементи політики народонаселення. Демографічна політика Індії.

ТЕМА 5.

Л 5. Глобальне потепління та зміна клімату планети: причини, динаміка, наслідки.

Причини глобального потепління та зміни клімату планети. Природний парниковий ефект. Види парникових газів. Динаміка глобальної температури. Індикатори та наслідки глобального потепління та зміни клімату планети.

СЗ 5. Глобальне потепління та зміна клімату планети: причини, динаміка, наслідки.

Первинні чинники зміни температури планети. Парниковий ефект. Динаміка емісії парникових газів за типами парникових газів, галузями економіки, країнами світу. Наслідки глобального потепління. Критика глобального потепління.

ТЕМА 6.

Л 6. Глобальні кліматичні угоди.

Механізми Кіотського протоколу: Механізм Чистого Розвитку, Торгівля Викидами, Спільне Впровадження. Недоліки Кіотського протоколу. Паризька кліматична угода.

СЗ 6. Глобальні кліматичні угоди.

Зобов'язання України в рамках Кіотського протоколу та результати імплементації його механізмів. Цілі Паризької кліматичної угоди. Зобов'язання України в рамках

Паризької кліматичної угоди.

ТЕМА 7.

Л 7. Виснаження озонowego шару.

Причини виснаження озонowego шару. Озонові діри. Наслідки виснаження озонowego шару. Основні положення Монреальського протоколу. Динаміка відновлення озонowego шару.

СЗ 7. Виснаження озонowego шару.

Основні речовини, що руйнують озонувий шар. Стратосферна концентрація озону. Віденська конвенція про охорону озонowego шару. Прогноз відновлення вмісту озону в атмосфері над Антарктикою.

ТЕМА 8.

Л 8. Відходи: тенденції в утворенні та утилізації.

Глобальні тенденції в утворенні та поводженні з відходами. Екологічні наслідки захоронення твердих побутових відходів. Державна політики у сфері переробки та повторного використання відходів. Проблема забруднення Світового океану. Управління відходами в розвинутих країнах та країнах, що розвиваються.

СЗ 8. Відходи: тенденції в утворенні та утилізації.

Концепція «3Rs». Велика тихоокеанська сміттева пляма. Економічні, екологічні та соціальні вигоди від переробки відходів. Енергетична утилізація відходів. Управління відходами в Європейському Союзі та Україні.

ТЕМА 9.

Л 9. Відновлювальна енергетика: технології та мотиваційна політика.

Технології відновлюваної енергетики. Економічні інструменти, спрямовані на заохочення виробництва енергії з відновлюваних енергетичних ресурсів. Розумні енергетичні системи. Тенденції розвитку світового ринку відновлювальної енергетики.

СЗ 9. Відновлювальна енергетика: технології та мотиваційна політика.

Передумови розвитку відновлювальної енергетики. Переваги та недоліки відновлюваних джерел енергії. Розподільча генерація. Тенденції розвитку українського сектору відновлюваної енергетики.

ТЕМА 10.

Л 10. Сталий розвиток транспорту.

Передумови розвитку сталого транспорту. Стратегії управління транспортних попитом. «Зелена» логістика. Аналіз стандартів Європейського Союзу у сфері сталого транспорту.

СЗ 10. Сталий розвиток транспорту.

Вплив транспортного сектору на навколишнє природне середовище. Відновлювальні джерела енергії для транспортного сектору. Концепція сталого розвитку транспорту в Україні.

ТЕМА 11.

Л 11. Екологічна політика Європейського Союзу.

Цілі екологічної політики Європейського Союзу. Інституції Європейського Союзу у природоохоронній сфері. Екологічне законодавство Європейського Союзу.

СЗ 11. Екологічна політика Європейського Союзу.

Принципи екологічної політики Європейського Союзу. Історія становлення екологічної

політики Європейського Союзу. Основні напрями екологічної політики Європейського Союзу.

ТЕМА 12.

Л 12. Екологічна політика України.

Сучасний стан довкілля в Україні. Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року. Зобов'язання України в рамках глобальних екологічних угод.

СЗ 12. Екологічна політика України.

Мета, принципи та інструменти державної екологічної політики. Економічні заходи щодо стимулювання низьковуглецевого зростання в Україні. Інституції України у природоохоронній сфері.

7.2 Види навчальної діяльності, що формують навчальне навантаження здобувача вищої освіти

НД 1. Усне опитування у межах тем 1–12;

НД 2. Есе за темою на вибір в межах тем 1-12 змісту дисципліни;

НД 3. Виконання кейсу за результатами вивчення тем 5, 7, 9;

НД 4. Доповіді з мультимедійними презентаціями за наданим переліком тем в межах тем 1-12 змісту дисципліни;

НД 5. Дебати в межах тем 1-12 змісту дисципліни;

НД 6. Перегляд навчальних відео (теми 5, 7, 8, 9).

8. Методи викладання, навчання

МН 1. Лекції із застосуванням мультимедійного обладнання;

МН 2. Семінарські заняття: дискусії, дебати, кейси, написання есе, перегляд навчальних відео, робота в групах.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1 Критерії оцінювання

Оцінювання навчальної роботи студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою:

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	ВІДМІННО	5 (відмінно)	90-100
B	ДОБРЕ	4 (добре)	82-89
C			74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО	3 (задовільно)	64-73
E			60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – можливе складання заходу підсумкового семестрового контролю	2 (незадовільно)	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – до заходу підсумкового семестрового контролю не допускається, необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		1-34

9.2 Методи формативного оцінювання	
За дисципліною передбачені такі методи формативного оцінювання: опитування, тестування, перевірка та оцінювання письмових завдань, захист презентацій, самооцінка.	
9.3 Методи сумативного оцінювання	
Сумативне оцінювання за дисципліною передбачає:	
МСО 1. Виконання завдань на семінарських заняттях (усне опитування, написання тестів, самостійних робіт тощо) – 48 балів (12 семінарських заняттях *4 балів);	
МСО 2. Написання доповіді та її захист – 22 бали;	
МСО 3. Підсумкова модульна контрольна роботи – 30 балів.	
За дисципліною передбачений диференційований залік.	
10. Ресурсне забезпечення	
10.1 Засоби навчання	Технічні засоби для представлення презентацій (комп'ютер, мультимедійне, відео- та звукове обладнання)
10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Основна навчальна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Norman J. Vig, Michael E. Kraft. Environmental Policy: New Directions for the Twenty-First Century. CQ Press, 2018, 456 p. 2. Walter A. Rosenbaum. Environmental Politics and Policy. CQ Press 2019, 352 p. 3. Jeffrey D. Sachs, Ban Ki-moon. The Age of Sustainable Development. Columbia University Press, 2015, 544p. 4. World Bank. Atlas of Sustainable Development Goals 2018: From World Development Indicators (World Bank Atlas). World Bank Publications, 2018, 128 p. 5. John Blewitt. Understanding Sustainable Development. Routledge, 2017 426 p. <p>Допоміжна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. James Salzman, Barton Thompson Jr. Environmental Law and Policy. Foundation Press, 2019, 396 p. 2. Neil Carter. The Politics of the Environment. – Cambridge University Press, 2007, 434 p. 3. Børge Klemmensen, Sofie Pedersen, Kasper R. Dirckinck-Holmfeld, Anneli Marklund, Lars Rydén. Environmental Policy Legal and Economic Instruments. –The Baltic University Press, 2007, 279 p. <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Greenpeace International. https://www.greenpeace.org/international. 2. Sustainable Development Knowledge Platform https://sustainabledevelopment.un.org. 3. NASA. https://www.nasa.gov.